

VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO ALUEELLISESTA IKÄIHMISTEN HYVINVOINTISUUNNITELMASTA 2025-2028

Ikäihmisten alueellinen hyvinvointisuunnitelma on osa Kanta-Hämeen alueellista hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2025–2028. Asiakirjassa kuvataan ikäihmisten hyvinvointia ja sen tukemiseksi hyvinvointialueella tehtäviä toimia.

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman strategiset painopisteet ja niille määritellyt tavoitteet ovat samat kuin alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa. Suunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet on kohdennettu vanhuspalvelulain (2012/980 § 5) mukaisesti ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Tavoitteisiin tähtäävien toimenpiteiden painopisteenä on kotona asumista ja kuntoutumista edistävät toimenpiteet. Iäkkäiden palvelutarpeen arviointiin sekä asiakas-, hoito-, ja kuntoutussuunnitelman laatimiseen käytetään RAI-järjestelmää. Näin voidaan tarjota asiakkaille oikeat palvelut oikeaan aikaan.

Huolta aiheuttaa ikäihmisten omaisten lisääntynyt päihteiden käyttö, joka omalta osaltaan vaikuttaa ikäihmisen taloudellisen tilanteen heikkenemiseen ja omasta terveydestä huolehtimiseen. Päihteitä käyttävä läheinen voi aiheuttaa uhkaa tai painostusta kohdistuen puolustuskyvyttömään ikäihmiseen.

Ikäihmisten hyvinvointia ja palvelutarpeita on tuotu esiin myös vuoden 2024 hyvinvointikertomuksessa. Kanta-Hämeessä ikääntyvän väestön osuus kasvaa valtakunnallisesti keskiarvoa nopeammin. Liikkuminen on vähäistä, psyykinen kuormittuneisuus on lisääntynyt ja suurin osa ikäihmisistä kokee esteitä sekä huolta sähköisten palveluiden käyttöön liittyen.

Asiakastyytyväisyyskyselyillä, THL ja Oma Hämeen kotihoidon yksiköiden seurantakyselyillä, saadaan tietoa palvelussa olevien ikäihmisten tyytyväisyydestä hoitoon ja palveluihin. Tulokset osoittavat, että suurin osa asiakkaista on tyytyväisiä. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää niihin asiakkaisiin, jotka eivät ole tyytyväisiä ja selvittää syyt tyytymättömyyteen. Etäpalveluiden lisääntyessä kokemusten ja tulosten seuraaminen on erittäin tärkeää. Palautejärjestelmä toimii tässä hyvänä tukena, jos myös suullisesti annetut palautteet tulevat kirjatuiksi.

Iäkkäiden hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu laajasti eri palvelumuotojen toimintaperiaatteita ja sisältöä. Eri palvelumuotojen

kehittämisessä nousevat esiin myös säästötavoitteiden saavutettavuus, mm. uusia palvelumuotoja kehittämällä ja käyttöönottamalla. Vanhusneuvosto näkee, että myös perhehoitoa tulisi kehittää ja laajentaa nykyisestä.

Hyvinvointialueen palvelutoimintojen kehittämisessä on vielä paljon tehtävää. Ikäihmisten palveluihin kohdistuvia toimintoja tulisi kehittää kokonaisvaltaisesti. Suunnitelmassa onkin valotettu toimia, joilla jatkossa tavoitellaan ikäihmisille laadukkaiden ja asiakastarpeisiin vastaavien palveluiden kokonaisuutta. Alueellisen vanhusneuvoston roolia tulisi vahvistaa ikäihmisten palvelutoimintojen suunnittelussa ja seurannassa.

Kaikessa toiminnan suunnittelussa tulisi huomioida ennaltaehkäisevän työn merkitys (liikunta, ravinto, päihteet). Oikea-aikainen ja ajoissa aloitettu kuntoutus vähentää tai pitkittää raskaampaa hoidon tarvetta.

Hyvinvoinnin edistäminen edellyttää yhteistyötä eri toimialojen, järjestöjen ja myös kuntien kanssa.

Suun sairaudet vaikuttavat kokonaisvaltaisesti terveyteen. Esimerkiksi kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden kyky itse hoitaa hampaitaan on usein heikko. He tarvitsevat tukea suun terveydenhoidossa.

lääkkeitä hoitavat omaishoitajat ovat usein itsekin iäkkäitä ja heidän terveydestään, fyysisestä kunnostaan ja jaksamisestaan tulisi pitää huolta. läkkäät omaishoitajat eivät myöskään aina kykene itse hakemaan tietoa eri mahdollisuuksista.

Hoidettavan lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasumisen jakso hoidettavalle suo lepoajan hoitajalle, mutta se ei yksin riitä omaishoitajan hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.